

SLOVENIJA VEŠTINA

12, 14, 5

Čistkovina ■ Poštovina plačana pri pošti 64290 Pržič
P. n. Koroska osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

CELOVEC
TOREK
13. MAREC
1990

Trnik XLV.
19 (2534)

Celovcu
Verlagsort
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

Protest ob meji

Na vseh pomembnejših mejnih prehodih Slovenije z Avstrijo in Italijo so bile v soboto popoldne protestne akcije proti razširitvi obmejnega pasu s 100 na 1000 metrov, kot to predlaga jugoslovanska vlada. V času protestnih akcij so za nekaj časa zaprli vse ceste in zahtevali zmanjšanje vojaških pooblastil na jugoslovanskih mejah, ne pa razširitev obmejnega pasu. Predsednik ZKS-SDP dr. Ciril Ribičič pa je ob protestni manifestaciji na jugoslovansko-italijanski meji pri Fernetičih zahteval, da se takoj umakne predlog iz obravnave ter da se opredeli odgovornost za oblikovanje takega predloga, ki škoduje ugledu Jugoslavije v Evropi in v svetu.

Po štirih posvetovanjih
v krožku „Manjšine“

Manjšinski program sprejet – Edino KEL glasovala proti...

V Velikem Borištofu na Gradiščanskem je bila v soboto sprejeta predhodna odločitev o manjšinskem programu Zelene alternative in tudi o manjšinskem kandidatu ZAL za parlamentarne volitve, ki bodo verjetno 7. oktobra letos. Delovni krožek „Manjšine“ je dokončno sprejel zeleni manjšinski program sožitja med večino in manjšinami v Avstriji. Proti je glasovala edinole Koroška enotna lista, ki je predlagala nekatere dodatke, s katerimi pa se večina ni strinjala. Program, ki ga bomo objavili v eni izmed prihodnjih števil, bo 17. marca obravnaval zvezni odbor Zelenih. Nadalje je bilo sklenjeno, da bo manjšinski kongres ZAL, na katerem bo izvoljen tudi njen manjšinski kandidat, 8. aprila. Ta pa lahko postane le oseba, ki se verodostojno zavzema za manjšinski ter splošen program ZAL. Doslej kandidirajo gradiščanski Hrvatice Terezija Stoitsits in Marijana Grandič, KEL pa bo verjetno predlagala Karla Smolleja. Manjšinski program in kandidata bo dokončno potrdil zvezni kongres Zelene alternative.

„JE Krško zapreti do leta 1992!“

Pod naslovom „Krški sindrom“ je v soboto v Krškem v Sloveniji potekala celodnevna prireditev proti uporabi jedrske energije oz. možnosti izstopa Slovenije iz nje. Udeležili so se je tudi demonstranti iz Koroške, (zastopnik ZAL ter „Akcije proti jedrskim napravam v prostoru Alpe-Jadran), Furlanije-Julijske krajine ter iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine in Srbije.

Dopoldanska okrogla miza, na kateri so sodelovali tudi predstavniki slovenske vlade, je potekala v stvarnem vzdušju in pokazala, da obstajajo alternative k zaprtju JE Krško, da pa je to seveda povezano z novim energetskega konceptom in v prehodni fazi tudi s solidarnostno pomočjo sosednjih dežel oz. držav. Pri tem so posebno udeleženci iz Avstrije pokazali razumevanje in ponu-

dili pomoč v obliki programov in idejnih rešitev pri izstopu iz jedrske energije.

Prireditve, ki so jo organizirali Zeleni Slovenije, se je zaključila s protestnim shodom pred elektrarno. Delavcem pa so predali resolucijo, v kateri Zeleni Slovenije od slovenskega parlamenta zahtevajo razpis referendum, da bi JE Krško zaprli do konca leta 1992.

Predstavitve „Požganice“ v Šentprimozu

Slovenska prosvetna zveza vabi na predstavitve novega dramatisiranega gledališkega dela „Požganica“. Roman Prežihovega Voranca o plebiscitu je dramatisiral slovenski literarni kritik Vladimir Kocjančič, ki bo skupaj z režiserjem Petrom Militarom predstavil novo gledališko delo in zamisel uprizoritve na prostem v Spodnjih Vinarah.

Predstavitve bo v petek, 16. marca ob 18.00 uri v Kulturnem domu v Šentprimozu. Vsi, ki vas zanima izvedba tega projekta, prisrčno vabljeni!

Slika: A. Kokot

Jubilej SPD „Edinost“

V povsem zasedeni dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku je Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ minulo soboto praznovalo svojo 80. obletnico obstoja. Poleg društvenega zbora „Foltej Hartman“ sta sodelovala še pevski zbor „Vres“ s Prevalj in kvartet „Smrtnikovi fantje“ iz Kort. Več na 5. strani.

Kučan, Kramberger Demšar in Pučnik za predsednika!

Medtem ko se je že nekaj časa vedelo, da sta kandidata za predsednika Predsedstva Republike Slovenije dr. Jože Pučnik in Milan Kučan (iz Demosa in ZKS-stranke demokratične prenove), pa sta se jima prejšnji petek pridružila še dva pretendenta – dr. Marko Demšar, ki ga je volilcem (ti se bodo o tem izjasnjevali 8. aprila) ponudila ZSMS-liberalna stranka ter Ivan Kramberger, „dobri človek iz Negove“, ki je že zbral potrebnih 5000 podpisov, kar ga je uvrstilo ob bok naštetih trojici.

Čeprav so od mladincev mnogi pričakovali kakšno veliko presenečenje, so se ti včeraj na svoji konvenciji odločili za dr. Marka Demšarja, ki sicer ni nepopisan list, pa vendarle še nima „imena“ kot preostala trojica. To pa še zdaleč ne pomeni, da se ne bo v aprilsko borbo za slovenskega „očeta naroda“ vmešal čisto zares.

Volilni boj za volitve predsednika oz. člane predsedstva Slovenije ter za skupščino Slovenije, se je vključno s soočenji kandidatov v medijih uradno začel včeraj.

OBZORNİK

Skupščina Slovenije o Slovencih v svetu

Predsedstvo skupščine Slovenije je na svoji seji obravnavalo vprašanja s področja povezovanja s Slovenci v zamejstvu in v svetu. V zvezi s Slovenci v zamejstvu je sprejelo stališče, „da Republika Slovenija v skladu z ustavo izpolnjuje dolžno skrb in se zavzema za ureditev položaja slovenske narodne skupnosti in Slovencev v tujini tako, da so vzpostavljene različne oblike povezovanja in sodelovanje prek društev, organizacij in posameznikov v krajih in državah, kjer žive in delajo Slovenci. Takšno sodelovanje matične domovine z rojaki Slovenci je posebej pomembno tudi zaradi hitrega odpiranja Slovenije v svet in njenih prizadevanj za vključevanje v procese Evrope '92.“

Predsedstvo skupščine nadalje poudarja, da bo zaradi spremenjene vloge Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki je doslej usklajevala tudi sodelovanje s Slovenci v zamejstvu, potrebno poiskati smiselno podobne rešitve tudi za zagotavljanje stalne, v ustavi določene skrbi Republike Slovenije za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu. Ta izhodišča naj upošteva Izvršni svet skupščine Republike Slovenije pri pripravi zakonske ureditve, je rečeno

v sporočilu za javnost, ki ga je podpisal predsednik slovenske skupščine Miran Potrč.

Predsedstvo skupščine Slovenije tudi ugotavlja, da spremenjena vloga in področje dejavnosti družbenopolitičnih organizacij v Sloveniji, zlasti SZDL, terja tudi ustrezno preureditev organizacije sodelovanja Slovenije kot matične dežele z izseljenci in državljani v tujini. „V imenu Republike Slovenije in njenih državljanov morajo odgovornost prevzeti pristojni državni organi. Gre zlasti za opredelitev vsebine, nalog in odgovornosti skupščine Slovenije in njenega izvršnega sveta za ustrezno organiziranost za stalno in občasno vključevanje Slovencev v tujini v oblikovanje in sprejemanje temeljev politike na tem področju. V tem okviru se mora uresničevati tudi vsebina dosedanje aktivnosti Koordinacijskega odbora predsedstva Republiške konference SZDL Slovenije za vprašanja delavcev na začasnem delu v tujini in Slovenske izseljenske matice v ustrezno spremenjeni vlogi. Skupna skrb Slovenije za Slovence v tujini je nadstrankarski interes in odgovornost. To pa ne onemogoča ali preprečuje tudi vseh oblik povezovanja strank, društev ali drugih oblik civilne družbe,“ je rečeno v izjavi.

V kulturnem sporedu je sodeloval tudi Mladinski pevski zbor Zvezne gimnazije za Slovence, ki ga vodi mag. Mirko Lausegger

80 let boja za enakopravnost

Četrtekova proslava mednarodnega dneva žena, 8. marca, ki ga je v Mladinskem domu priredila Zveza slovenskih žena, je bila v znamenju 80-letnice tega praznika, torej od leta 1910, ko ga je predlagala Klara Zetkin.

Obletnico je v svoj slavnostni govor povežala tudi predsednica ZSZ Milena Gröblacher in pri tem naglasila, da so se ženske v tistih časih borile za volilno pravico, možnost šolanja, predvsem na višješolski stopnji, in za enakopravnost v poklicu. Mnogo teh zahtev še sedaj ni uresničenih, nekaterih uza-

konjenih pa v vsakodnevni praksi ne uresničujemo, je dejala Gröblacherjeva in dalje menila, da se morajo ženske tudi danes boriti za svoje mesto v družbi. To velja zlasti za soodločanje žena v deželni in državnih političnih strukturah, čeprav naj bi bile po sklepih raznih organov ženske v njih močnejše zastopane. Zato je z zadovoljstvom pozdravila, da koroškemu deželni zboru predseduje ženska (Karin Achatz) in da je dvojezična občina Bilčovs dobila prvo županjo na Koroškem (Štefi Quantschnigovo). Pozdravila je tudi izboljšani položaj

žensk z uvedbo daljšega karenčnega dopusta, saj novi zakon dopušča, da ga lahko koristi tudi mož, s tem pa je boljše ovrednoteno žensko delo.

V zvezi s trenutno politično situacijo na Koroškem je predsednica ZSZ menila, da se je z nastopom Haiderja situacija znatno poslabšala, saj ta celo odklanja podelitev priznanj protifašističnem borcev in nadaljevala: „Nakazuje se nam vroče poletje, saj vse kaže na poostreno nastopanje proti Slovincem“. Zaradi take atmosfere Gröblacherjeva tudi ne vidi možnosti za sodelovanje Slovencev pri proslavah ob 70-letnici plebiscita. O stikih z drugimi sorodnimi organizacija je dejala, da ZSZ dobro sodeluje z Zveznim sekretariatom za ženska vprašanja na Dunaju. Menila je, da je medsebojno sodelovanje ženskih organizacij zelo važno. Ob koncu pa je še pozvala, naj bi jubilejni 8. marec praznovali v zavesti enakopravnosti, v skupnem prizadevanju proti vsakovrstnemu zatiranju in izkoriščanju, da bi živeli v miru brez vojn in da se ne bi nikdar več pojavil fašizem.

Udeležence so pozorno sledile referatu predsednice ZSZ

Zveza koroških partizanov

vabi na

spominsko svečanost

ob 10-letnici smrti Karla Prušnika-Gašperja

v nedeljo, 18. marca ob 14. uri na pokopališču v Kotmari vasi

Spored bodo oblikovali

Moški zbor „Foltej Hartmann“, Kotmirski pevski zbor in tercet iz Škofič.

Na sporedu so tudi recitacije in govori.

Vsi prijatelji in znanci ter demokrati iskreno vabljeni!

Da se na nedavni demonstraciji proti opernemu plesu ne bi pobili sami med seboj, so se odredi kriminalne ter državne policije, katerih člani se med seboj ne poznajo, domislili posebno duhovito strategijo: tajno geslo „Tosca“ naj bi preprečilo, da se avstrijski policisti ne bi pretepali sami med seboj. Zmenjeno je bilo takole: če nek policijski odred juriša proti demonstrantom, med katerimi so kajpada vihotapljeni uslužbenci tajne policije, je le-tem treba samo šepniti „Tosca“, nakar so varni pred gumijevkami ali celo aretacijami.

Na papirju dobra strategija se v praksi ni obnesla: najmanj trije zastopniki varnostnih sil so se kljub kulturni fantaziji najvišjih policijskih uradnikov znašli v dunajski bolnišnici, ker so jih od svojih kolegov dobili po buči; kako je prišlo do tega, sedaj raziskuje posebna komisija notranjega ministrstva. Morda so tepeni v svoji razumljivi živčnosti v pravem trenutku

KOMENTAR

dr. FRANCIJA ZWITTRA

TAJNI AKTI

zamenjali Verdijevi operi ter namesto dogovorjenega gesla „Tosca“ zašepetali „Aida, Aida“ – toda rešitev tega kakanskega vozla prepustimo omenjeni komisiji. Toliko k realno-humorističnemu delu avstrijske državne policije.

Manj humoren, vendar pravtako resničen je drugi del državnopolicijske tragikomedije: šestdesettisoč aktov – je moral v preteklem tednu priznati notranji minister Löschnak – se kopiči v prostorih policijske direkcije, notranjega ministrstva ter v kletih vseh mogočih ustanov. Akti, v

katerih najbrž niso zabeležena kakšna kriminalna dejanja, temveč vsakodnevne navade demokratično zrelih državljanov, ki se poslužujejo svojih ustavnih pravic, ki se udeležujejo demonstracij, podpisujejo peticije, se izražajo v pismih bralcev. Nešteti Cefizeljni, Mataji-Tolovaji so v zadnjih desetletjih povsem legalno vohunili, zapisovali in ovajali; pa ne samo v namišljenem državnem interesu, temveč tudi v interesu privatnih podjetij, ki so se zanimali za privatno življenje svojih sodelavcev.

Kar je v zadnjem tednu izbrlo na beli dan, nam Slovincem ni novo; saj smo bili s temi Cefizeljni soočeni na skoraj vsaki prireditvi naših prosvetnih društev; pa tudi nekdanji dijaki slovenske gimnazije se še dobro spominjamo raznih Schönlieblov in Beguschev ter drugih, ki so tako zelo cenili sprehod po Radetzkjevi ulici v Celovcu in ki jim je bila kava v kavarni „Kosta“ najljubša.

Biti Slovenec je vsekakor zadostovalo za poseben interes državne policije.

Minister Löschnak je zdaj obljubil transparentno in glasnost: vsak državljan se lahko pozanima, ali je zabeležen v aktih državne policije in kaj o njem piše. Moja stava se glasi: v devetih od desetih primerov bo odgovor negativen: „Über Sie bestehen keinerlei Aufzeichnungen“.

Kljub temu: bombardirajmo ministrstvo z vprašanji o naših aktih, da zvemo vsaj delček resnice. Da nam bodo razodeli vso resnico, smo politično prezreli, da bi jim to verjeli.

P.S.: Kdor si je izmislil geslo „Tosca“, je moral biti posebno zahrbtn in brihten nasprotnik dunajskega policijskega direktorja Böglja: opera „Tosca“ konča z usmrčitvijo voditelja rimske policije Scarpia. Zadnja arija je naslovljena „O Scarpia, avanti a dio!“. Morda primerno geslo za notranjega ministra?

Das aktuelle Interview

mit Wito Meškank

Der „Slovenski vestnik“ veröffentlicht heute ein Gespräch mit einem Mitglied der im November in Bautzen/Budyšin in der DDR gegründeten „Sorbischen Volksversammlung“, einer oppositionellen Gruppe, die zum Teil noch in der „Domowina“, der offiziellen Volksgruppenvertretung der Sorben/Lužički Srbi in der DDR, tätig ist und diese Organisation von innen heraus auf Reformkurs bringen will; – sowohl vom Demokratieverständnis her, wie auch hinsichtlich ihrer Volksgruppenpolitik. Mit Wito Meškank, dem Vertreter dieses Reformflügels der innerhalb der „Domowina“, sprach unsere Mitarbeiterin Maja Haderlap.

„Es war unser Wille, etwas zu verändern!“

Herr Wito Meškank, Sie sind Mitglied der Serbska Narodna Zhromadžizna, der sorbischen Volksversammlung in der DDR. Können Sie uns diese Organisation kurz vorstellen?

Diese Organisation hat sich als Initiativgruppe im vorigen Jahr in Bautzen konstituiert. Das war im September, d. h. einen Monat vor den entscheidenden Vorgängen in der DDR. Um den 40. Jahrestag herum ist es dann zu den ersten öffentlichen Demonstrationen gekommen, die symbolisiert haben, daß etwas in Bewegung kommen, daß es entscheidende politische Veränderungen geben wird. Die Serbska Narodna Zhromadžizna hat sich aus dem Bedürfnis heraus organisiert, auch im sorbischen kulturellen und politischen Leben Veränderungen einzuleiten. Gegründet wurde die Organisation von einer kleinen Gruppe von Absolventen, die gerade ihr Rechtsstudium abgeschlossen hatten, weitere Mitbegründer waren ein junger Kaplan, ein Verlagslektor, ein Sänger beim sorbischen Ensemble für Volkskultur. Kurz gesagt, es war einfach notwendig außerhalb der institutionalisierten „Domowina“ etwas aufzubauen, wo man basisdemokratisch die gegenwärtige Situation des sorbischen Volkes erörtern könnte.

Es gab sozusagen also auch eine innersorbische Revolution in der DDR. Wie würden Sie das nunmehrige Verhältnis zur großen „Domowina“-Vereinigung bzw. -Organisation beschreiben?

Die Serbska Narodna Zhromadžizna versteht sich als eine unabhängige Bewegung. Das schließt jedoch nicht aus, daß viele engagierte Mitglieder zugleich „Domowina“-Mitglieder sind, die jedoch zur Zeit noch keine Chance sehen, von innen heraus in der Organisation entscheidende Veränderungen zu bewerten. Deswegen hat man sich im November auf

der ersten öffentlich ausgerufenen Volksversammlung dafür entschieden, 10 Arbeitsgruppen zu bilden, wovon eine sich speziell mit den Reformen der Programmatik der Struktur der „Domowina“ beschäftigt.

Zu welchen Verkrustungen der Struktur der „Domowina“ ist es Ihrer Meinung nach gekommen, die unbedingt beseitigt werden müßten. Dies auch im Hinblick auf die gesamte DDR-Situation. Wir erhalten die Informationen schließlich immer sehr pauschal, auf den ganzen Staat bezogen.

Das augenfälligste Merkmal der „Domowina“ ist ihre ideologische Durchsetzung mit den Ideen der (ehemaligen) Sozialistischen Einheitspartei Deutschland. Sie ist in den letzten 40 Jahren sozusagen zu einem Handlanger dieser einheitlichen Staatspartei geworden. Pauschal könnte ich sagen, die „Domowina“ hatte den Auftrag, von Staat und Partei, die Sorben in Schach zu halten, so daß es zu keinen nationalen Unruhen oder Unannehmlichkeiten kommen sollte. Es ist ja bekannt, daß die DDR die Sorben dazu benutzt hat, um ihr Modell von marxistisch-leninistischer Nationalitätenpolitik auf vorbildliche Weise der Welt zu präsentieren. Ja, es ist sogar so weit gekommen, daß Sorben präsentiert wurden, um die DDR-Kultur überhaupt zu präsentieren, obwohl wir mit unserer geringen Anzahl dazu eigentlich gar nicht kompetent sind.

Es wurden verschiedene Konzepte geschaffen wie z. B. die Parole der integrierten sorbischen Kultur in die Nationalkultur der DDR. Es wurden auch große Festivals aufgezogen, die immer mehr in staatlichen Händen waren. Der Staat war also der Geldgeber; – er schrieb mehr oder weniger vor, was zu zeigen war, wie etwas abzulaufen hatte. Die „Domowina“ war nur noch jene Institution, die

Wito Meškank ist Mitglied der erst im November 1989 gegründeten Sorbischen Volksversammlung. Er studierte in Berlin-Ost Mathematik und Geographie.

Foto: A. Kokot

dies im sorbischen Umfeld umzusetzen und sich für die Organisation zu kümmern hatte.

Was lag in der Volksgruppenfrage innerhalb der „Domowina“ brach, was ist hinsichtlich der Sorben nicht aufgearbeitet und nicht berücksichtigt worden. Welches Verständnis einer „nationalen Frage“ hat die sorbische Volksversammlung?

Brach lag auf jeden Fall die tiefgründige Beschäftigung mit den Ursachen der Assimilation. Es wurde als ein mehr oder weniger schicksalhafter Prozeß angesehen, daß es zu einer stärkeren Vermischung der deutschen und der sorbischen Bevölkerung kommt. Auch wurde der Wert der Familie dabei sehr stark vernachlässigt und in den Schulen hatte man – mit Zustimmung der „Domowina“ – seit 1961 eine Durchführungsbestimmung des Volksbildungsministeriums zugelassen mit welcher der obligatorische Unterricht für Schüler im zweisprachigen Raum in Sorbisch abgeschafft wurde. Damit kam es zu einem starken Rückgang der Schülerzahlen.

Es lag weiters brach die Beachtung der religiösen Verhältnisse, besonders im katholischen Gebiet. Vielmehr gab es eine starke staatliche Ideologisierung, es gab den Zwang auf die Eltern ihre Kinder in die sogenannte Jugend-Weihe zu schicken, und auch den Einsatz der „Domowina“ für Wehrkunde-Unterricht und paramilitärische Organisation. Aktivitäten also, die an sich einer nationalen Organisation immanent fremd sein müßten.

Zur sorbischen Volksversammlung. Wie versteht sie ihre Aufgabe, welche Probleme hat sie? Welche Veränderungen will sie in der Nationalitäten-Frage erreichen?

Die sorbische Volksversammlung stellt sich erst einmal nach dem basisdemokratischen Prinzip auf eine demokratische politische Tätigkeit ein. Bisher war es so,

daß politische Aktionen ausschließlich auf die SED und ihre Block-Parteien beschränkt waren. Jemand, der außerhalb dieser Strukturen und dieser Ideologie stand, hatte nicht die Gelegenheit, sich politisch zu engagieren. Deswegen sind wir – vom Handwerk her – ziemlich unbefähigt an die neue Aufgabe heran gegangen. Es war unser einfacher Wille, etwas zu verändern, aber uns fehlte die Erfahrung. Unsere zweite Aufgabe ist es, ein Informations- und Erkenntnisnetz aufzubauen, das uns dazu verhilft, die Strukturen auf unsere Art und Weise zu erneuern und Grundlagen für eine neue politische Kultur in der Zukunft zu schaffen. Wir wollen weg von hierarchischen Strukturen des demokratischen Zentralismus, die eigentlich nur in der Richtung von oben nach unten funktionieren.

Gibt es konkrete Verbindungen zu anderen, größeren Organisationen in der DDR? Zum Beispiel zum „Neuen Forum“ oder zu den Grünen?

Es gibt Verbindungen zum „Neuen Forum“ im Bautzener Raum und in Berlin. Dadurch, daß ich in Berlin studierte, hatte ich Gelegenheit, an beiden landesweiten Volksversammlungen des „Neuen Forum“ teilzunehmen. Die erste fand noch im Oktober, also unter ziemlich illegalen Bedingungen – viele Teilnehmer wurden noch vom Staatssicherheitsdienst beschattet – statt. Unser Ziel war dabei, die sorbischen Interessen erst einmal auch in den deutschen Kreisen einzuführen und den Zugang zu den Publikationsorganen des „Neuen Forum“ zu schaffen.

Zu den Grünen haben wir weniger Kontakte, aber in der Nieder-Lausitz/Spodnje Lužice, einem Bereich, der noch zum sorbischsprachigen Raum zugehört, wird es notwendig sein, neue Beziehungen zu knüpfen. Konkret geht es hier um das Projekt „Spreevald“.

Der „Spreevald“ ist ein beliebtes Ausflugsgebiet für die Berliner gewesen. Bereits Anfang des Jahrhunderts ist es zu einer Schwemme von Touristen gekommen, die das alte deutsche Kulturland sehr stark bedroht haben. Dazu kam die Phase der expandierten Produktion der Braunkohle, wovon über die Hälfte des Bezirkes Kottens betroffen war. Es kam zur Umsiedlung der Bevölkerung; – die gewachsenen Strukturen in den sorbischen Dörfern wurden innerhalb einer sehr kurzen Zeit aufgelöst. Sie verschwanden in irgendwelchen Satellitenstädten.

Heute bzw. bei dem Projekt „Spreevald“ geht es darum, die Braunkohleförderung und auf Kraftwerke mit nicht ausreichender Sicherung zu stoppen, da der Spreevald stark gefährdet ist.

Jurij Koch, d. h. ein Mitglied des Kreises von sorbischen Schriftstellern, hat dem DDR-Schriftstellerverband eine Resolution vorgelegt, gerade hinsichtlich dieser Problematik, die Sie jetzt erwähnt haben. Was ist davon durchgesetzt worden?

Begonnen hat es 1987 im Herbst. Es war das erste Mal, daß handfeste Probleme, die im Zusammenhang von Ökonomie und Ethnographie, von sozialen Situationen der Sorben und wirtschaftlichem Leben in der Lausitz/Lužice, auf den Tisch gelegt wurden. Hier begann eigentlich eine stärkere Verflechtung von grüner Bewegung und von intellektuellen mit diesen Fragen. Der sorbische Schriftstellerkreis verfaßte dann im Laufe des letzten Jahres zwei Petitionen, die aber vom damaligen Ministerpräsidenten Stoph abgeblockt wurden. Jetzt gibt es einen ersten Erfolg. Ein Dorf, das auf der Devastierungsliste stand, wurde gerettet. Die Einwohner des Dorfes, die sich mobilisiert hatten, erreichten dies mit Solidarität, unter anderem auch der serbischen Studenten, die einige hundert Unterschriften gesammelt hatten. Die erreichte Stillegung dieser Pläne wird jetzt weitere bedrohte Dörfer motivieren, sich auch dafür einzusetzen nicht beseitigt zu werden.

Wie wird Ihrer Meinung nach die neue Volksgruppenpolitik im Hinblick auf die zu erwartende Einheit Deutschlands, die derzeit besonders von der BRD, aber auch in der DDR forciert wird, aussehen?

Es erscheint mir wichtig, daß wir uns an der Situation der einzigen nationalen Minderheit in der Bundesrepublik, den Dänen, orientieren. Ich selber war im vorigen Monat dort und bin davon überzeugt, daß das ein gutes Modell darstellt, welches auch Gelegenheit für eine Vorbildwirkung in Bezug von Nationalitätenpolitik auch auf Länderebenen bietet. Für uns Sorben stellt sich die Frage,

(Fortsetzung auf Seite 4)

„Es war unser Wille...“

(Fortsetzung von Seite 3)

wie das Problem der territorialen Teilung der Lausitz zu lösen wäre, sollte es zu einer Neugliederung der Länder in den Grenzen von 1952 bzw. von 1940 kommen. Das würde bedeuten, daß die historische Trennung der Lausitz in einen brandenburgisch-preussischen Teil und in einen sächsischen Teil fortgesetzt werden und die bedrohte sorbische Substanz nicht unter einen administrativen Hut gebracht würde.

Die zwei Schriftsprachen, die Vertreter der niedersorbischen und der obersorbischen, haben sich in den letzten 100 Jahren so stark voneinander entfernt, daß es in naher Zeit für die Niedersorben eigentlich keine Zukunft mehr geben könnte. Der Druck von Landeskirche und dem preussischen Staat in Richtung Germanisierung würde sich damit vollenden.

Es gibt Vorstellungen über ein selbständiges Lausitz. So etwa auch in Berlin, am Geographischen Institut, wo verschiedene Modelle der administrativen Gliederung vorgestellt wurden, und man unter anderem auch Rücksicht auf kulturelle und ethnische Besonderheiten genommen hat. Das wäre nicht nur die Lausitz, sondern auch das Pommersche Gebiet im Land Mecklenburg.

Wie stehen die Sorben zu den Veränderungen, die sich in der DDR vollzogen haben, und wie stehen sie zu einem Zusammenschluß beider deutschen Staaten?

Es fällt mir auf, daß die Leute in der Provinz politisch nicht mehr so sehr uninteressiert sind. Sie verfolgen aufmerksam die Nachrichten, sie nutzen die Gelegenheit stärker zu reisen, was sehr wichtig ist, um das Weltbild zu erweitern. Es gibt auch viele Sorben, die in der Bundesrepublik Verwandte haben. Übrigens war bei den Sorben die Zahl der Auswanderer geringer als bei der deutschen Bevölkerung, so daß es schon stimmt, daß sie sehr bodenständig sind.

Auf jeden Fall wissen die Sorben auch, was sie an der Nationalitätenpolitik in den vergangenen Jahren auch Gutes hatten. Es wäre falsch, jetzt alles wegzustreichen. Es kommt darauf an, einerseits alles das, was wir für gut und erhaltenswert halten, zu be-

wahren, andererseits aber durch das Studium der Situation von nationalen Minderheiten und kleinen ethnischen Gruppen im Ausland – besonders im Westen – für die Zukunft noch etwas herauszuholen.

Wie sieht der Terminplan der sorbischen Volksversammlung für die Zukunft aus?

Ein wichtiges Datum für die Sorben ist der 17. März 1990. An diesem Tag findet in Bautzen der außerordentliche Kongreß der „Domowina“ statt, für den am sorbischen „runden Tisch“ in Bautzen auch Mandate für die sorbische Volksversammlung ausgehandelt wurden. Die verschiedenen Gruppierungen der Sorben haben dort natürlich auch Rede-recht.

Das spannende an den innenpolitischen Situationen wird dabei sein, daß dieser Kongreß einen Tag vor den Volkskammerwahlen stattfinden wird, die für die DDR sicher historischen Charakter haben werden.

Sehen Sie von einem Vereinten Deutschland auch Gefahren ausgehen, etwa einen verschärften Deutschnationalismus, der bereits jetzt an Boden gewinnt?

Ich glaube, mit Hilfe der neuen politischen Parteien und Bewegungen ist damit zu rechnen, daß es zu einer bewußten Sensibilisierung auch hinsichtlich Ausländerhaß und Nationalismus kommen wird. Das „Neue Forum“, der demokratische Aufbruch, die unabhängige Frauenbewegung und andere werden es bestimmt schaffen, daß wir nicht substantiell bedroht werden können. Es ist aber notwendig, daß wir in die Offensive gehen und nicht den anderen die Aktivitäten überlassen.

Könnten auch die Kärntner Slowenen diesen Veränderungsprozeß unterstützen bzw. sogar daran teilnehmen?

Sicherlich. Etwa durch eine größere Aufmerksamkeit für den Osten, für die Sorben. Damit würde schon einmal eine gegenseitige moralische Unterstützung gewährleistet sein. Ich würde mir wünschen, daß besonders für Schulklassen und für Jugendliche, die in der Ausbildung oder im Studium stehen, ein stärkerer Austausch erfolgen würde.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

GAL-Minderheiten-Programm gegen die Stimmen der KEL beschlossen

Die Grüne-Alternative Österreichs hat ein umfassendes, auf das Zusammenleben von Mehrheit und Minderheit abgestimmtes Minderheiten-Programm erarbeitet, welches am vergangenen Samstag vom Arbeitskreis „Minderheiten“ in Oberwart/Veliki Borštov beschlossen wurde. Gegen das Minder-

heiten-Programm stimmten lediglich die Vertreter der Kärntner Einheitsliste (KEL), die einige Änderungen beantragen, welche jedoch von der Mehrheit der Mitglieder des Arbeitskreises abgelehnt wurden.

In Oberwart fiel auch die Entscheidung, daß der gesamtösterreichische Minderheitenkongress, auf welchem der Minderheitenkandidat der Grünen Alternative für das österreichische Parlament gewählt werden soll, am 8. April in Wien stattfinden wird. Bisher haben sich für eine Kandidatur für dieses grüne Mandat die beiden burgenländischen Kroatinnen Terezija Stoisits und Marijane Grandić beworben. Es ist zu erwarten, daß die KEL Karel Smolle „ins Rennen schicken“ wird.

Klub slowenischer Gemeinderäte gegen Auto-Schnellstraße durch das Rosental

Der Klub slowenischer Gemeinderäte/Klub slovenskih občinskih odbornikov hat sich in seiner letzten Sitzung entschieden gegen eine Autobahn bzw. Schnellstraße durch das Rosental ausgesprochen.

Kunschak-Preis an Dr. F. Ogris Martič

In Wien wurde am vergangenen Samstag im Rahmen einer Festaktes dem Juristen und Kärntner Slowenen Dr. Filip Ogris-Martič aus Ludmannsdorf/Bilčovs der Leopold Kunschak-Preis 1990 von Außenminister Dr. Alois Mock verliehen.

Den Großen Kunschak erhielten Bundesminister a.

D. Dr. Heinrich Drimmel und o. Univ.-Prof. Dr. A. Fridolin Utz. Leopold Kunschak (1871-1953) war Gründer des Christlich-Sozialen Arbeitsvereines, Präsident des österreichischen Nationalrates, und in der 1. Republik Gegner der Heimwehrbewegung und der autoritären Dollfuß-Politik.

Protestaktionen gegen 1000 m Militärzone

Am vergangenen Freitag fanden an der jugoslawischen Grenze zu Österreich und Italien zahlreiche Protestaktionen gegen die von der Belgrader Regierung geplante Ausweitung der Grenzzone von bisher 100 auf 1000 Meter statt. Um 16 Uhr wurden sämtliche wichtige Zufahrtsstraßen zu den grenzübergängigen für kurze Zeit gesperrt.

Damit wurde zum Ausdruck gebracht, daß eine derartige Maßnahme im vollkommenen Widerspruch zu den gesamteuropäischen

Entwicklungen der letzten Monate stehen würden. Das Aufrichten von neuen „Mauern“ sei absurd und müsse verhindert werden, wurde von den Demonstranten, die aus allen neugeformten politischen Parteien Sloweniens kamen, betont.

Wie der „Slovenski vestnik“ in seiner Freitag-Ausgabe berichtete, würde mit der Einführung der 1000-Meter-Zone eine verstärkte Militärpräsenz an den Grenzen zu den Nachbarstaaten verbunden sein.

„Atomkraftwerk Krško 1992 schließen!“

Mit einer ganztägigen Veranstaltung zum Thema Alternativen zur Kernenergie wurde am vergangenen Samstag in Krško in Slowenien gegen das dortige Atomkraftwerk diskutiert und protestiert.

An der Veranstaltung, die von den Grünen Sloweniens organisiert worden war, nahmen auch Atomkraftwerksgegner aus Kärnten, aus Friaul-Julisch-Venetien sowie den jugoslawischen Teilrepubliken Kroatien, Bosnien und Hercegowina sowie Serbien teil. Kärnten war durch die Grüne Nationalratsabgeordnete Harrich, die Kärntner Grün-Kandidatin für die Nationalratswahl 1990 Ingrid Zablatnik sowie Josef Mandl vom „Aktionskomitee

gegen das AKW Krško“ vertreten.

Sowohl im Rahmen eines Round-table-Gesprächs, wie auch beim anschließenden Protestmarsch und der Wahlversammlung der Grünen Sloweniens, die bei den Parlamentswahlen in Slowenien im Demos-Wahlbündnis kandidieren, wurde eine Schließung nur 80 Kilometer (Luftlinie) von der Grenze Kärntens entfernten Atomkraftwerkes gefordert.

Von den Grünen Sloweniens wurde darauf verwiesen, daß eine Schließung des AKW Krško Hand in Hand mit einer Hilfestellung der Nachbarstaaten Österreich und Italien verbunden sein müßte.

Poročali smo že, da v Sloveniji v počastitev 130-letnice rojstva znamenitega poznomantičnega skladatelja Huga Wolfa prirejajo številne umetniške in kulturne dogodke.

Najpomembnejša prireditve bo danes, 13. marca – na Wolfvov rojstni dan v Slovenj Gradcu, kjer je umetnik ugledal luč sveta. Svečanosti se bodo pričele ob 12. uri, ko bodo v rojstni hiši skladatelja odkrili njegovo bronasto podobo. Ob 13. uri bodo v Umetnostni galeriji v Slovenj Gradcu odprli obširno razstavo, s katero bodo prikazali življenje in delo tega velikega umetnika. Razstavo je pripravila dunaj-

Počastitev 130-letnice Huga Wolfa

ska muzikologinja dr. Margarethe Saary, poleg tega pa je ob pomoči dunajskega društva „Hugo Wolf“ pripravila tudi 350 strani obsegajoči katalog.

Višek slovenjegraške svečanosti pa bo ob 18. uri, ko bo slavnostni koncert Wolfvove glasbe, ki jo bosta izvajala simfonični orkester ter komorni zbor Ljubljana.

Pokrovitelj prireditve v spomin Huga Wolfa v Slovenj Gradcu je slovenski minister za kulturo Vladimir Kavčič, udeležili pa se je bodo tudi župani desetih mest, v katerih je Wolf deloval (med njimi tudi dunajski župan Helmut Zilk).

Wolfvovo 130-letnico rojstva bodo obeležili tudi v drugih krajih. Tako bodo večeri Wolfvovih samospelov z mezzosopranistko Anico Pucar 6. aprila v Trstu, 17. v Ljubljani in 19. aprila v Slovenj Gradcu. Pred tem pa je bila premiera edine Wolfvove opere Corregidor v Mariboru, ponovitve pa bodo še nocoj, 16., 23., 25. in 31. marca. Hugu Wolfu bodo letošnje glasbene dneve namenili tudi slovenski muzikologi. Med dolgoročneje naloge pa spada ureditev muzeja v Wolfvovi rojstni hiši ter ustanovitev slovenskega društva „Hugo Wolf“.

Razen tega so predvidena gostovanja mariborske opere z Wolfvovo opero po evropskih mestih. Zaključna prireditve pa bo recital mezzosopranistke Marjane Lipovšek, primadone iz Münchna in Dunaja. Med velike prireditve pa zagotovo spada tudi izvedba celotnega zborovskega opusa Wolfa, ki ga bo pripravil komorni zbor RTV Ljubljana.

TRIBUNA BRALCEV

Nicht in die (Haider)-Falle tappen!

Zweifelloos ist die Idee des nunmehrigen Kärntner Landeshauptmannes Haider, ein Slovenenparlament zu installieren, verblüffend. Man/frau ist geneigt zu glauben, daß LH Haider sein Weltbild verändert hat, nachdem Ende letzten Jahres vom Verfassungsgerichtshof festgestellt wurde, daß die Volksgruppenpolitik, die von ihm und seiner Umgebung betrieben wurde, gänzlich falsch, ja sogar absurd war. Jedem politisch interessier-

ten Menschen fällt auf: Dies ist erneut ein plumper Versuch, eine Minderheitenfeststellung hinterücks einzuführen. Es bleibt zu hoffen, daß Volksgruppenvertreter nicht in die bereits aufgestellte Falle tappen.

Schöne Worte sind ein Krampf, solange vertragliche Versprechen (Artikel 7) nicht erfüllt werden und interkulturelles Leben verhindert wird.

Monika Palle,
Grüne Alternative

Društveni zbor med koncertom; nekaterim pevcem so izročili tudi priznanje za dolgoletno sodelovanje

Osem desetletij pomembnega dela za slovensko kulturo

S Prešernovo Zdravljico so pričeli in zaključili sobotno jubilejno proslavo ob 80-letnici obstoja Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“ v Pliberku. Najprej v Premrlu, ob koncu pa v Vrabčevi uglasitvi te znane Prešernove pesmi, v kateri pesnik poziva k edinosti in spravi in svobodnemu sožitju med narodi sosed. V Schwarzlovi dvorani je dejansko vladala iskrena želja in hotenje po odpravi sleherne mržnje. Zato je tudi ime društva „Edinost“ v zadnjih osmih desetletjih združevalo vse, ki dobro v srcih mislijo.

Tajnik jubilejnega društva Franc Kvežnik je pozdravil vse obiskovalce, med njimi pliberškega župana Janka Pajanka, predsednika SPZ Tomaža Ogrisa, mestnega svetnika Frica Kumerja, podpredsednico NSKS Valentino Kušej, katerim sta se kasneje pridružila še predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in mestni svetnik Jože Partl.

Predsednik J. Hudl

Pod simbolom sončnih žarkov, s katerimi je društvo okrasilo odrsko sceno, je s slavnostnim koncertom pričel društveni zbor „Foltej Hartman“. Zbor, ki ga vodi Božo Hartman, je za to priložnost nastudiral nekaj novih pesmi. Med njimi Rimskega Korzakova „Oče naš“, Jakoba Petelina Gallusa „Glej, kako umira pravični“ in druge. Brez koroških slovenskih narodnih pesmi pa društveno slavlje seveda ne bi bilo popolno. Tudi gostujoči kvartet „Smrtnikovi fantje“ in MoPZ „Vres“ s Prevalj, ki ga vodi Joško Kert, sta pela popularne umetne in narodne pesmi.

Koncert je bil pisan šopek svežih, glasovno dovršenih in z navdušenjem zapetih pesmi. Svoj višek pa je dosegel z nastopom vseh sodelujočih skupin, ko so mogočni akordi prevzemali številno občinstvo, ki se je odzvalo z bučnimi aplavzi. Potek sporeda je s primernimi teksti povezovala Anita Hudl.

K jubileju društva „Edinost“ pa je sodil tudi pogled v preteklost. Predsednik Joško Hudl se je v svojem slavnostnem govoru ustavil ob mejni-

kih društvene zgodovine in dejal, da so pobude za ustanovitev društva prišle iz vrst domačinov, ki so spoznali potrebo po organizirani kulturni dejavnosti, posebno, ker v šolah ni bilo zadovoljivega slovenskega pouka. Važno vlogo, je dejal Hudl, je opravljala tudi društvena knjižnica in razni izobraževalni tečaji. Pesem in odrska dejavnost sta postala glavni obliki kulturnega udejstvovanja, pozneje so prirejali literarna branja, izlete, kabaret, hodili na koncertne turnee v Slovenijo, na Tržaško in Goriško. Pliberško društvo je bilo tudi pobudnik za ustanovitev glasbene šole.

Hudl se je dotaknil tudi tistih časov, ko je bilo delovanje društva povezano z mnogimi pritiski, zlasti po letu 1920 in v času nacizma, ko so Slovence izseljevali, mnoge pomorili, zapirali in trpinčili v koncentracijskih taboriščih samo zato, ker so bili in hoteli ostati Slovenci. Ob koncu pa se je zahvalil vsem, ki so društvo ob jubileju gmotno podprli.

Društvenikom so ob jubileju čestitali predstavniki sosednjih pevskih zborov „Podjuna“ in „Kralj Matjaž“ in gostje s Prevalj, predsednik SPZ Tomaž Ogris in predsednik EL-Pliberk Fric Kumer. Slednja sta še pozvala naše politične organizacije, naj se v narodni politiki prizadevajo za skupne in ne za ideološke ali druge interese.

Pevski zbor „Vres“ s Prevalj z zborom „Foltej Hartman“ goji tesne prijateljske vezi

Počastitev župana Strugerja

KOTMARA VAS. – Josef Struger je bil 26 let socialistični občinski zastopnik, od leta 1976 do januarja 1990 pa je bil župan. V tem času se je podoba vasi in občine močno spremenila, tu na boljše, tam na slabše. Lahko pa se ugotovi, da se je v dobi Strugerjevega županovanja veliko storilo. Pomemben dosežek je npr. občinski vodovod.

V petek, 2. marca, so v okviru večje slovesnosti počastili župana Josefa Strugerja.

Najprej je imel občinski odbor v navzočnosti okrajnega glavarjal Wolfganga Marcharta slavnostno sejo, na kateri je novi župan Hugo Götzhaber na kratko orisal zasluge, zaradi katerih je občinski odbor odlikoval Strugerja s častnim prstanom občine Kotmara vas. Strugerjevo delo so primerno ovrednotili tudi zastopniki vseh štirih občinskih frakcij.

Na slavnostni prireditvi v ljudski šoli, katero so oblikovala društva iz občine Kotmara vas, sta župan Götzhaber in okrajni glavar Marchart Strugerju izročila častni prstan. Kot darilo društev je slavljenec dobil harmoniko, SPD „Gorjanci“ pa mu je poleg tega izročilo še sliko njegove rojstne hiše.

Sodelovala je tudi šolska mladina; Marko Prušnik (učiteljica Rezika Iskra) je v šegavi slovenski pesmi na kratko orisal življenje in delo župana Josefa Strugerja. Besede priznanja je v obeh deželnih jezikih spregovoril tudi okrajni šolski nadzornik in vodja manjšinskošolskega oddelka Franc Wiegale.

Konec za beljaško direkcijo ÖBB?

BELJAK. – Direktor beljaške direkcije Avstrijskih železnic dr. Rudolf Reisp je začuden reagiral na napoved zveznega ministra Streicherja, da namerava menda ukiniti posamezne deželne direkcije. Kot je izjavil, bi ta napoved nasprotovala doslej obravnavanim načrtom za spremembo organizacije državnih železnic ÖBB.

Dr. Reisp je sicer potrdil, da so se na Dunaju že pogovarjali o strukturni reformi železnic, ki naj bi privedla do osamosvojitve posameznih sektorjev, pravtako pa je dejal, da je bila doslej vedno v razpravi le decentralizacija uprave, ne pa ukinitve posameznih deželnih direkcij.

Reisp: „Tak korak bi namreč nasprotoval tem zastavljenim ciljem!“ Seveda pa v tej zvezi ni mogel izključiti, da bo s celotno reformo prišlo do ukinitve nekaterih delovnih mest pri ÖBB tudi na Koroškem.

Za dan žena!

OBIRSKO. – Krajevni odbor Zveze slovenskih žena v Železni Kapli je minulo nedeljo pri Kovaču priredil proslavo v počastitev 8. marca – mednarodnega dneva žena. Preko dvesto žena iz Železne Kaple in okolice je prisostvovalo bogatemu kulturnemu sporedu, ki so ga oblikovale kulturne skupine SPD „Zarja“ in SPD „Valentin Polanšek“.

Gabi Sitter je v imenu prireditelja pozdravila številne goste, med njimi predsednico ZŠ Mileno Gröblacher in kapelskega župana dr. Dieterja Hallerja. Oba sta na kratko tudi spregovorila, Gröblacherjeva o mednarodnem ženskem gibanju in pomenu žene v naši narodni skupnosti, medtem ko je župan izrekel svojo obljubo, da bo skrbel za to, da bodo v Železni Kapli v prihodnje ženske bolj upoštevane v občinskem odboru. Zbranim je čestital tudi častni predsednik „Zarje“ Peter Kuhar.

Odlikovanje rojaku Filipu Ogris-Martiču

BILČOVŠ/DUNAJ. – Rojak dr. Filip Ogris-Martič iz Bilčovsa je letošnji dobitnik Leopold Kunschakove nagrade, ki ga podeljuje avstrijsko zunanje ministrstvo. Nagrada je poimenovana po ustanovitelju krščansko-socialnega delavskega gibanja in večletnem predsedniku avstrijskega parlamenta Leopoldu Kunschaku. Dr. Filipu Ogris-Martiču k velikemu priznanju iskreno čestitamo!

Varujmo naše žabe!

CELOVEC. – Leto varstva amfibij bo podaljšano. Deželni svetnik za varstvo okolja Schiller želi s to akcijo nadaljevati tudi v letu 1990 in s tem zagotoviti preživetje na stotine žab in krastač. Največja skrb bo postavitev varnostnih zaprek ob cestah blizu močvirij – največ žab namreč pogine pod kolesi avtomobilov.

Nov vodja deželnega invalidskega urada

CELOVEC. – Te dni je socialni minister dr. Geppert imenoval G. Kathola za novega vodjo deželnega invalidskega urada. Kathol je že od leta 1987 dalje opravljal funkcijo namestnika, po odstopu dosedanjega vodje dr. Hasibe Julija lani pa je bil začasni vodja.

Datum	Kraj	PRIREDTVITVE	Prireditelj
Petek 16. 3. 18.15	Mohorjeva knjigarna v Celovcu	PREDSTAVITEV KNJIGE LOJZETA BRATUŽA „PO 50 LETIH“	
Petek 16. 3. 19.30	farna dvorana v Šentjakobu v R.	DA NE BO ODPADKOV... IN SKRB ZA OKOLJE V GOSPODINJSTVU predavata Margit Dotter in Bernadette Jobst; po predavanju bo diskusija	
Drugi del predavanja bo v sredo, 21. 3. 1990, ob 19.30 uri.			
Petek 16. 3. 20.00	kulturna taberna Pri Joklnu v Celovcu	KABARET SOFT-WARE nastopa Jörg Martin Willnauer iz Gradca	KD „Pri Joklnu“
Sobota 17. 3. 19.30	avla ljudske šole v Bilčovsu	VIGREDNI KONCERT „NAŠA VIGRED“ Sodelujejo: pevski zbori SPD „Bilka“, Šentjanški tamburaši	SPD „Bilka“
Nedelja 18. 3. 19.30	farna dvorana v Šmihelu	Igra: LAŽNIVEC nastopa: igralska skupina SPD „Srce“ iz Dobrle vasi	KPD Šmihel
Nedelja 18. 3. 14.30	kulturni dom v Dobrli vasi	Igra: RAZVALINA ŽIVLJENJA (Fran S. Finžgar)	SPD „Srce“
Torek 20. 3. 19.30	Dom prosvete v Tinjah	KAKO DANES VZGAJATI? predava: univ. prof. dr. Anton Trstenjak	Sodalitas
Petek 23. 3. 20.00	Kulturna taberna „Pri Joklnu“ v Celovcu	PRIOVEDI Stare in nove pesmi kantavtorja Tomaža Pengova iz Ljubljane	Kulturno društvo „Pri Joklnu“
Sobota 24. 3. 9.-17.00	Dom prosvete v Tinjah	TEČAJ ZA ORGANISTE, PEVOVODJE IN CERKVENE PEVKE IN PEVCE – voditelj: prof. Jože Ropitz in žpk. Maks Mihor	Sodalitas
Sreda 28. 3. 13.-17.00	Dom prosvete v Tinjah	TEČAJ ZA SPRETNE ROKE Krašenje velikonočni sveč – vodi Notburga Brugger	Sodalitas
Nedelja 1. 4. 14.30	telovadnica ljudske šole v Kotmari vasi	VIGREDNI KONCERT – nastopajo: MePZ „Gorjanci“, učenci glasbene šole, otroška skupina in kot gostje „Bratje Zupan“ iz Trziča	SPD „Gorjanci“
Petek 6. 4. 20.00	srednja dvorana Doma glasbe, Celovec	JUBILEJNI KONCERT OB 30-LETNICI USTANOVITVE MePZ „JAKOB PETELIN-GALLUS“	

JEZIKOVNE POČITNICE V NOVEM MESTU

od 15. julija do 4. avgusta 1990

Jezikovne počitnice so namenjene mladim od 10. do 15. leta. Krščanska kulturna zveza je pripravila tritedenski tečaj za mladince, ki želijo temeljiteje obvladati slovenščino. Če se zanimate, se javite na KKZ in zahtevajte podrobnejše informacije. Naslov: Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel.: (0 463) 516243.

RAZSTAVE

Celovec

– Galerija v knjigarni Mohorjeve – razstava slik, grafik in kipov dijakov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. – **Kulturna taberna Pri Joklnu** – Seka Tavčar – Frankl, aktualna dela – Galerija Carinthia – Susanne Zermoser, slike, do 31. 3. 1990.

– **Galerija Stadthaus** – Marc Chagall, 100 jedkanic, do 22. 4. 1990.

– **Galerija 61** – Drago Tršar, skulpture in risbe, do 29. 3. 1990.

Tinje

– **Galerija Tinje** – razstava del slikarke Ljubice Ratkajec – Kočica

Melodije morja in sonca

Festival „Melodije morja in sonca“ bo letos že trinajstič, in sicer 10. in 11. avgusta 1990. Spet v portoroškem Avditoriju, spet v okviru Portoroškega tedna. Po uspehu lanskega festivala in mnogih uspešnicah, ki jih radi poslušamo, bo letošnji festival trajal dva dni. Morda ste novo, svežo melodijo z okusom po morju in poletju že napisali, če ne, naj vas na to spomni

RAZPIS

zabavnih melodij, skladb, ki še niso bile javno predvajane. Razpisa se lahko udeležijo vsi jugoslovanski, italijanski in avstrijski avtorji. Vsak avtor lahko na festivalu sodeluje z največ dvema skladbama. Melodije pošljite v treh izvodih, z naznačeno harmonijo, tempom in podpisanim besedilom ter posebej natipkanim besedilom, prav tako v treh izvodih. Za boljšo predstavitev skladbe morajo avtorji poslati tudi poskusni posnetek na kaseti.

Naslovom skladbe priložite ime in priimek z naslovi avtorjev glasbe in besedila ter predlog za izvajalca in aranžerja. S sodelovanjem v razpisu avtorji soglašajo, da se njihova dela snemajo za radijski in filmski program, predvajanje, izdajo na ploščah oziroma kasetah ter v notni knjižnici.

Skladbe pošljite najkasneje do **20. aprila 1990** na naslov: Kulturni in kongresni center – Avditorij Portorož, Senčna pot 10, 66 320 Portorož, s pripisom „za MMS 90“.

LOTTO TOTO

3 11 23 27 30 33 (21) 111 X2X 111 XXX
Joker: 373037 b. j. Stava: 6:3, 2:0, 6:1, 0:0 b. j.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

Ivan Dolenc
Za dolar
človečnosti

Šest dni hitro mime. Sobotna vožnja pa traja dolgo:

Tja do velikih jezer. Veliki avtomobili pred njim in za njim. Tja do bogatih letoviških hišic ob bistri vodi. Veliki avtomobili se ustavljajo pred velikimi vrati. Tja do velikih hotelov z indijanskimi imeni. Veliki avtomobili jih oblegajo na vseh straneh.

Tja v veliki svet...

Pa si pravi John vsako soboto zvečer:

„Vožnja življenje! Kdaj, le kdaj te ujame pod svojo

peto – za vsak dan, za vsako uro, za vedno...?”

John pogleda tedaj skozi okno na cesto. Veliki avtomobili režejo trdo temo.

Svetilko prižge na trinožniku ob postelji, zalista med ženskami iz Las Vegasa in posluša ropot velike vožnje na cesti, dokler mu sen ne zatisne oči.

Sredi vročega poletja, ko je veliko sonce žgalo prerijsko travo kot ogenj, da je vsa požoltela in se nagnila k zemlji, sem bil prost za ves weekend. Odpeljal sem se z

avtobusom v Oak Lake k Dušanu in njegovim.

„Kako je?“ se je glasil prvi pozdrav.

„Ni slabo. Privadil sem se.“ Janet in Dušan sta me presenečena pogledala.

„Nikar se preveč ne privadi na tisti kraj“, mi je rekel Dušan. „Nekam čudno gledaš.“

„Je strašno?“ je vprašala Janet.

„Ne zmeraj. – Samo nekaterih strežnikov sem se začel bati.“

Pusti jih pri miru“, mi je svetoval Dušan.

„Poskušam“, sem odgovoril.

„Ali hodiš kaj v mesto?“

„Ne. Tam še nisem bil, odkar sem v bolnišnici.“

„To je slabo.“

Vsi trije smo nekaj časa molčali. Potem je Dušan spet začel:

„Si si vsaj prihranil kaj denarja?“

„Sem. Sto dolarjev imam. Nekaj sem tudi poslal ženi.“

Vso zimo boš moral ostati tam, če boš le zdržal.“

„Vem. Nekaj sto dolarjev potrebujem.“

Znova je zavladal molk.

„Odpeljimo se v našo kolibo“, je predlagal prijatelj.

„Okrog poldneva se potniki začnejo ustavljati na cesti.“

Užival sem na svežem zraku ob bencinski črpalki in v pogovorih s potniki. Bil je lep dan. Pozabil sem na mračne hodnike v bolnišnici in na vrišč in stokanje bolnikov.

Ko se je po četrti uri promet skorajda ustavil – kontinentalni vozniki so si začeli iskati prenočišče –, sem ob kavi omenil Dušanu svoje misli o nenavadnih in nerazumljivih posledicah vsakega izseljevanja.

„O tem pa nikar ne razmišljaj preveč!“ mi je glasno in odločno poudaril. „Ta stvar nima dna...“

„Muči me vsak teden bolj, ne morem si pomagati.“

„Meni se je godilo prav enako“, je pripomnil Dušan. „Mislim, da bom ponorel s to mislijo v glavi.“

„Pa si se dokopal do kakšnega spoznanja?“

„Mogoče.“

„Mi lahko poveš, kaj si ugotovil?“

„Prišel sem do tega, da to vprašanje nima odgovora.“

„Kako to misliš?“

„Kakor sem rekel: odgovora na to ni.“

Za hip je premolknil, nato je nadaljeval:

„Mogoče je to preseljevanje, izseljevanje in vseljevanje potrebno, kaj jaz vem! Dejstvo pa ostane, da je za človeka za dušo nekaj strašnega – in bo ostalo strašno, dokler bodo na svetu izseljenci!“

Glas se mu je stresel.

(dalje prihodnjič)

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4,
9020 Celovec, telefon:
(0 463) 32 385

Brezplačno izposoja knjige, revije, mladinske glasbene kasete in video-kasete (kavcija 50 šil. in izposojnina 10 šil. na dan).

Knjižnica je odprta: ob ponedeljkih in torkih od 10. do 18. ure, ob sredah, četrtek in petkih od 8. do 16. ure.

GRAFIKA

BARVNA grafika Nemške demokratične Republike. – Ljubljana: Narodna galerija. – 44 str.: ilustr.

MEDNARODNI grafični bienale = Biennale internationale de gravure = International biennial of graphic art. – Lj.: Moderna galerija. – 271 str., strl. pril.: ilustr.

REVOLUCIJA in umetnost: izbor slovenske partizanske grafike in risbe.

– [2. dop. izd.]. – V Lj.: Partizanska knjiga. – [191] str.: ilustr. (Knjižnica NOV in POS. Likovna zbirka)

JIŘI ANDERLE in sodobna češkoslovaška grafika. – Lj.: Mladinska knjiga. – 262 str. ilustr.

FRIEDRICH C D Das gesamte graphische Werk. – [Editionsbericht]. – Herrsching: Manfred Pawlak. – [880] str.: ilustr.

HOFSTÄTTER H H Jugendstil: Graphik und Druckkunst. – Eltville: RVG. – 295 str.: ilustr.

KOSOVEL S Kras = Carso = Karst. – Celovec: Drava; Trst: Založništvo tržaškega tiska. – 1 mapa [10] str., [30] f.

Polet v Dubrovnik

ob 15-letnici SPD „Valentin Polanšek“ na Obirskem. 26. do 28. 10. 1990, cena 2500 šil., prijave na tel.: 04238/26102 (Marta Polanšek).

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
TO 13.3.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Pirati reke Missouri; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 „Univerzum“ Terra X; 21.07 Če bi to sosedi vedeli; 21.55 Pogledi s strani; 22.05 San Francisco; 23.50 Miami vice; 0.35 Aktualno.	16.55 Leksikon umetnikov; 15.15 Otok narave; 17.30 Orientacija; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Kavarna Central; Poročila.	9.05 Spored za otroke; Zgodbe iz školjke; Šolska tv; Zgodbe iz življenja rastlin; Kras; 11.15 Sedma steza; 15.05 „Alles Gute“; 15.35 Sova; Magnum; Dnevnik; 16.50 Mozaik; 17.55 Spored za otroke; Lonček kuhaj; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Roman o Londonu; 21.25 Znani igralci – čarovniki; 22.25 Dnevnik; 22.45 Sova; Magnum.	 <p>Če bi to sosede vedeli</p> <p>Torek, 13. 3. 1990, TV A1, 21.07 – Tokrat bomo gledali 2. del nadaljevanke, nabite s humorjem, ki so jo v koprodukciji posnele avstrijska, bavarska in južno-zahodna televizija. Naslov epizode je „Saj vedno stanuješ poleg nekoga“. Gre pa za nepremišljeno prevaro in za njene posledice, kar povzroči vrsto komičnih prizorov. Scenarij sta napisala Peter Moser in Peter Hajek, slednji je tudi režiser, v glavnih vlogah pa nastopajo sami odlični igralci, med njimi celo Fritz Muliar.</p> <p>„Splav meduze“, slov. film</p> <p>Četrtek, 15. 3. 1990, TV LJI, 22.25 – V okviru retrospektive slovenskega igranega filma je ljubljanska televizija uvrstila tudi film „Splav meduze“. Zgodba je preprosta, gre za neke vrste road movie, v katerem pa posamezne atraktivne situacije in filmske kompozicije omogočajo vrsto asociacij, predvsem pa gradijo občutek prostora in časa. Film je nastal v slovensko-srbskem ustvarjalnem sodelovanju, predvsem med Karpom Godino in Brankom Vičičevićem. To srečno sodelovanje je dalo imeniten film o usodi umetniške avantgarde na jugoslovanskem Balkanu.</p>
SR 14.3.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Prišel je kot tujec; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgovih; 21.00 Pogledi s strani; 21.10 Vojna špijonov, v treh delih; 22.45 V znamenju zlega; 0.15 Aktualno; 0.20 Miami vice; 1.05 Poročila.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 22.30 Pomnenje; 23.30 Svet tridesetih let; 0.20 Aktualno.	9.05 Spored za otroke; O Londonu; 10.50 Poročila; 15.05 Žarišče; 15.35 Sova; Magnum; 16.40 Poslovne informacije; 16.50 Mozaik; 18.15 Spored za otroke; Čarodejev klobuk; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Orionov pas; 21.50 Dnevnik; 22.10 Zabava vas Haris Dinović; 22.55 Sova; Magnum; 23.45 Poročila.	
ČE 15.3.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Argumenti; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Pesem za Zagreb; 22.00 Samba; 0.00 Aktualno; 0.05 Miami vice; 0.50 Poročila.	17.10 Leksikon umetnikov; 17.15 Bangladeš – dežela Bengalov; 18.00 Sinha Moca; 19.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Mojster noči; 21.50 Novo v kinu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	9.05 Spored za otroke; Otrokova vrnitev; Šolska tv; Tisoč udarcev; Industrijsko oblikovanje; 15.05 Žarišče; 15.35 Sova; Magnum; 16.30 Dnevnik; 16.50 Slovenci v zamejstvu; 18.20 Spored za otroke; Ciciban, dober dan; Mladi Sherlock; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 P. Wheeler; Bluebell; 21.00 Tednik; 22.05 Dnevnik; 22.25 Splav meduze.	
RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00 		Zvočno pismo iz Slovenije Igor Dekleva: Za kulisami <p>V večernem slovenskem sporedu Koroškega radia v sredo, 14. 3. (od 21. do 22. ure) bo najprej na sporedu zvočno pismo iz Ljubljane v okviru redne programske izmenjave med slovenskimi radijskimi sporedu v Celovcu in Ljubljani. Kaj je novega med koroškimi Slovenci, po tej poti zvedo rojaki onstran Karavank, kaj se dogaja v Sloveniji, pa poslušalci slovenskih radijskih oddaj iz Celovca.</p> <p>V drugem delu oddaje bo na vrsti nadaljevanje glasbene serije s pianistom Igorjem Deklevo. Prispevku je tokrat dal naslov: Za kulisami. Po oddajah, v katerih je svetovnoznani umetnik poročal, kako se pianistu godi pred nastopom in kaj vse se mu lahko pripeti med nastopom, bo tokrat govoril o okvirnih pogojih na turnejah, npr. na gostovanju v Združenih državah Amerike.</p>		

TRIBUNA BRALCEV

P. n.
SLOVENSKI VESTNIK

Tarviserstr. 16
9020 KLAGENFURT/CELOVEČ

KSSŠ/Dunaj o skupnem časopisu

Skrajni čas je, da se končno začnejo resna pogajanja za skupen časopis. Tak časopis pa bo lahko obstajal le, če bo neodvisen od vsakršne politične organizacije. To pomeni, da se mora časopisje popolnoma osamosvojiti od obeh osrednjih organizacij še preden se sploh začnemo pogovarjati o skupni politični organizaciji ali „slovenskem parlamentu“.

Kajti, če bi se res ustanovil slovenski parlament in bi ta izdajal slovenski časopis (pod nadzorstvom najmočnejše frakcije), ne bi trajalo dolgo, pa bi tudi opozicija začela spravljati svojo propagando med ljudi in bili bi spet tam, kjer smo danes.

Zato KSSŠ/D zahteva, da se ustanovi neodvisna časnikarska komisija pod vodstvom Kluba slovenskih občinskih odbornikov, ki so edini izvoljeni politični zastopniki koroških Slovencev. Ta komisija naj bi izdelala načrt za skupen, neodvisen časopis, zasnovan na osnovi časnikarskega etosa, ne pa politične propagande. Izdela naj statut, po katerem se glavni urednik izvoli demokratično za določeno dobo iz vrst časnikarjev, ki so v komisiji. Le tako bo v časopisu možno razlikovati med objektivnimi poročili in osebnimi komentarji časnikarjev, ki pričajo o pluralizmu tiska.

Razen tega naj bi imel ta časopis tudi kako stran s povzetki v nemščini za bralce, ki slovenščine ne razumejo. Da teh nikakor ni malo, je razvidno iz mnogih nemških pisem bralcev v Slovenskem vestniku!

Dragi dunajski študenti!

Veselim se vaše angažiranosti v tem vprašanju, hkrati pa vas moramo opozoriti na dejstvo, da tako enostavno ne bo mogoče priti do tako željnega skupnega in neodvisnega časopisa. Tu morajo sodelovati še mnogi drugi, ne nazadnje tudi strokovnjaki na medijskem področju.

Nič proti Klubu slovenskih občinskih odbornikov, toda trditelj, da so edini od ljudstva izvoljeni politični zastopniki koroških Slovencev (verjetno ste pozabili na odbornike SJK, osrednje organizacije itd.), ki so poklicani izvesti oz. voditi ta projekt, gre že v sami tendenci v napačno smer.

Slovenski vestnik bo predložil svoj koncept o skupnem neodvisnem časopisu pravočasno in s konkretnimi predlogi ter upošteval vse notranje slovenske strukture ter strokovno in finančno plat. Slednji sta pogoj, da se sploh lahko (teoretično) lotimo projekta.

Uredništvo

Glasbena šola: 7 učencev na deželnem tekmovanju!

Slovenska glasbena šola je v enajstem letu svojega obstoja v jeseni razširila svojih 19 oddelkov še na Škofiče v Gurah, kjer se učijo klavir in kljunasto flavto otroci iz tamkajšnjega vrtca in ljudske šole. S tem je ostalo nepokrito samo še območje Zile, kjer je interes za glasbeni pouk zaenkrat še premajhen. Skupno se je letos v šolo vpisalo preko 300 otrok, od katerih se jih največ, skoraj tretjina, uči klavir, veliko se jih uči kljunasto flavto, kitaro in klavirsko harmoniko. Povečalo se je zanimanje za citre (12) in nekoliko tudi za violino in orgle.

Po lanski uspešni diplomirani triletni zborovodski šoli, so se v 1. letnik vpisali novi štiri bodoči zborovodje. S tem se bo ponovno povečalo število šolanih koroških pevovodij. Poleg tega se jih manjše število uči še prečno flavto, klarinet, saksofon, trobento, bariton, diatonično harmoniko in solopetje.

Z redno namestitvijo mlade Rožanke Marje Feinig iz Sveč, ki je zaključila dveletni študij na Orffovemu inštitutu, oddelku Mozarteuma v Salzburgu, je bilo mogoče tudi malčke vpisati k pouku predšolske glasbene vzgoje s poudarkom na Orffovemu instrumentariju. Vpisalo se je 113 otrok v otroških vrtcih v Celovcu („Naš otrok“ in vrtec SŠD) in Škofičah, Šentprimozu in Šentjakobu (kjer je poseben oddelek tudi pri društvu) in v dvojezični ljudski šoli Mohorjeve v Celovcu. Za pouk klavirja, kljunaste in prečne flavte ter nauka o glasbi je bil redno nameščen

Boroveljčan Roman Verdel. Instrumente pa poučujejo še trije mladi Korošci – Stanko Polcer, Mihael Vavti in Hanes Košutnik.

Jesen je glasbena šola na Bistrici v Rožu v okviru 4. Primorskih dnevov priredila skupen koncert z učenci slovenske glasbene šole „Emil Komel“ iz Gorice, v času okoli božiča in po novem letu pa še vrsto nastopov po vseh oddelkih. Pet solistov in en ansambel se intenzivno pripravljajo, da se udeležijo koroškega deželnega tekmovanja v Celovcu, ki je žal natanko v času republiškega tekmovanja učencev in študentov glasbe Slovenije v Velenju (od 16. do 18. 3.), zato Korošci letos svojih tekmovalcev v Velenje ne bodo poslali. Na deželnem konzervatoriju v Celovcu bodo 16. in 17. marca tekmovali tile mladi glasbeniki: harmonikarja Marko Kassl in Marija Olip, kitaristka Janja Kassl, saksofonistki Majda Krivograd in Angelika Polesnig ter tercet saksofonov (Majda

Krivograd, Angelika Polesnig in Janja Tomažej).

Koroški glasbeniki se bodo aprila udeležili tudi Srečanja glasbenih šol Gorenjske v Radovljici in gostili učence in učitelje glasbenih šol iz Slovenije ter Italije na VIII. Srečanju mladih slovenskih glasbenikov treh dežel maja v Celovcu. Takrat bodo izvajali izključno skladbe slovenskih skladateljev.

V maju bodo organisti orglarskega tečaja Teološke fakultete v Ljubljani vrnil obisk sedmim organistom glasbene šole v Šentjakobu v Rožu, že tradicionalno pa se bodo učenci glasbene šole srečali tudi z vrstniki iz Slovenj Gradca in Raven na Koroškem. Šolsko leto bodo zaključili z nastopom učencev iz vseh oddelkov.

Tako mladi koroški glasbeni pedagogi s pomočjo in pod mentorstvom učiteljev iz Slovenije vzgajajo preko 400 mladih Korošcev in širijo ne samo glasbeno kulturo in slovenski jezik, pač pa s svojim strokovnim pedagoškim delom bogatijo avstrijsko glasbeno šolstvo in kulturno življenje nasploh. To pomeni medsebojno oplajanje dveh kultur, pretok glasbene govorice, ki ne potrebuje veliko besed, zato pa s svojo univerzalnostjo spleta tanke nevidne niti sožitja in prijateljstva dveh narodov. **Lovro Sodja**

Konec sanj ...

Z visokim porazom proti Velikovcu so šahisti prve ekipe SŠZ Carimpex izgubili možnost, da še posežejo v boj za naslov prvaka ali vsaj viceprvaka.

Ti dve mesti sta namreč vozovnici za vstop v višjo ligo. Od zadnjega mesta, kateremu preti izpad, pa so prav tako dovolj oddaljeni.

Pozornost šahistov bo torej odslej veljala že naslednji sezoni. V preostalih treh tekmah v spodnji ligi bodo lahko

preizkušali nove variante in odpravljali stare napake.

Tekma proti Velikovcu je pokazala, da imajo slovenski šahisti predvsem težave pri otvoritvah in da zapadajo v časovne stiske.

Izidi: Kovač-Ule 0:1, Gallob-Wuntschek 0:1, F. Rulitz-Wernig 0:1, Živkovič-Maierhofer 0:1, Amrusch-Perkonig remi, Ferm-Mory 0:1, Kolter-Schlifni remi, H. Rulitz-Öhler 1:0 (končni izid 2:6).

Druga ekipa SŠK Obir je proti vodečemu v šahovskemu prvenstvu, Eitwegu, dosegla remi 2,5 : 2,5. Točke za Obirčane so dosegli Polanšek in Topar (po 1) ter Wolte (0,5).

1. razred-vzhod

1. SG ASK/KSV III	46,5
2. SSK „Obir“ I	43,0
3. SG Wolfsberg III	39,5
4. SG Pöck Celovec I	34,5
5. Semmelrock Ost II	33,0
6. SV Eitweg I	31,5
7. SK Wölfnitz I	29,5
8. SK Gospa sveta II	28,5
9. WSG Wietersdorf I	27,0
10. ATUS Hüttenberg I	26,5
11. SŠZ Drava II	24,0
12. ESV Šentvid II	20,5

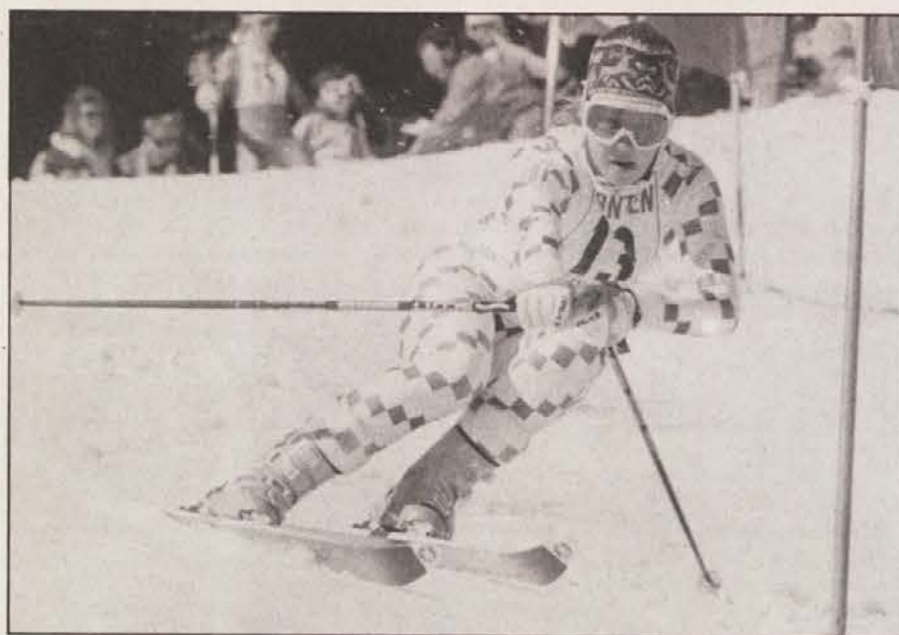
PRED SEZONO

Tudi Globašani imajo novega legionarja. Mirko Missetič iz Velenja naj bi organiziral igro globaških nogometašev v obrambi, ki je bila v jesenskem delu prvenstva njihova najslabša točka.

Pri Globasnici prijavljen je sicer tudi še „stari“ legionar Beleš, ki pa je napadalec. Z Blažejem, Thonhoferjem in Gregoričem pa ima moštvo tri močne

domače napadalce, tako da Beliš verjetno ne bo več igral.

Položaj Globašanov na lestvici je kočljiv, saj so sicer samo 3. točke za četrtim, a tudi le 2 točki pred predzadnjim mestom. Vigredi namepravajo z okrepljeno sredino (libero Missetič igra tudi vezno vlogo, če bo treba) obdržati mesto v polovici lestvice, ta čas so sedmi.

Dijakinja ZG za Slovence Maja Škerjanec je bila najhitrejša v cilju

Smučarski dan dijakov

Nad 300 dijakov koroških glavnih šol, gimnazij, trgovskih akademij in višjih šol za ženske poklice je na Klipitzthörlu tekmovalo v šestnajstih kategorijah. Kot je bilo pričakovati, so najboljše mesta zasedli člani deželnega izbora.

Najhitrejša med de-

kletki pa je celo članica državne ekipe, a ne avstrijske, temveč jugoslovanske, Maja Škerjanec iz Kožentavre.

Škerjančeva obiskuje 6. b razred Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu in je že nastopala na tekmah, ki štejejo za Evropski pokal. Lani se je hudo poško-

dovala in zato je tem bolj razveseljivo, da je spet v tako dobri formi.

Dijake slovenske gimnazije je na smučarskem dnevu spremljal prof. Lojze Dolinar.

Danijel Užnik, dijak gimnazije v Vetrinju in član ŠD Šentjanž, si je spet opomogel in zmagal v skupini šolarjev II pred Rainerjem Schönfelderjem (gimnazija Velikovec) in Arminom Lickom (glavna šola Breže). S tem se je Danijel prepričljivo odločil za poraz na državnem prvenstvu.

Poleg Škerjančeve (mladinke I) in Užnika (šolarji II) sta v svojih kategorijah zmagala še Sabine Egger (šolarke I) in Paul Suppersberger (mladinci I).

Najboljšim je pokale izročil namestnik deželnega glavarja dr. Peter Ambrozy.

Zmagovalci smučarskega dne z dr. Ambrozyjem (z desne): Užnik, Egger, Škerjanec, Suppersberger

Zmagi in poraz

Odbojkarji ŠK Dob so ta vikend poskrbeli za dve zmagi in en poraz. Druga moška ekipa, ki zanesljivo vodi na lestvici koroške lige, je premagala ATSC Celovec s 3:0, nasprotnice istega kluba pa so ugnale tudi ženske ŠK Dob z istim rezultatom. Le prva moška ekipa Dobljanov je podlegla Bistrici ob Dravi z 1:3, pri tem pa je bilo očito, da ta ekipa nima več prave volje: v koroški ligi se je obdržala, možnosti za play-off pa nima več.

Druga moška ekipa pa bo danes tekmovala za koroški pokal. Ob 20. uri bo v pliberški glavni šoli gostila Hypo iz Celovca, s katerim je v prvi tekmi izgubila z 0:3. Pridite navijati!

Slab rezultat

Na tekmovanjih za šolarski pokal so smučarji ŠD Šentjanž tokrat razočarali. Po izpadu najboljših tekmovalcev Danijela Užnika, Dunje Jamnig in Tatjane Zablatnik je bila njihova najboljša uvrstitev šesto mesto Silvane Oraže. Pri otrocih pa je Andreja Kruschitz s 4. mestom (1. v letniku) dosegla svojo doslej najboljšo uvrstitev.

Dva naslova

Bilčovščan Günter Schaunig, ki je začel svojo smučarsko kariero v Šentjanžu in zdaj tekmuje za SC Rosental, je postal dvakratni koroški mladinski prvak. Iskreno čestitamo!

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja: Silvo Kovač

Najlepša šahovska partija leta 1989

Mladi jugoslovanski šahovski mojster Zakić je na mednarodnem turnirju v D'Aosti (Italija) izvedel efektivno kombinacijo, mogoče eno od najlepših v letu 1989. V ostri varianti Sicilijanske obrambe je Zakić kot beli žrtvoval mednarodnemu šahovskemu mojstru Cvetkoviću celo damo za kmeta. Za ceno žrtve pa je s serijo močnih napadalnih potez odprl pravo „kanonado“ na črnega kralja.

Čeprav je črni s protizrtvami poizkušal umiriti pozicijo, mu to ni uspelo. Aktivne bele figure so na koncu spletle črnemu kralju matni obroč. Oglejmo si ta poučen in zanimiv razplet omenjene partije.

Na diagramu je pozicija iz partije **ZAKIĆ - CVETKOVIĆ** po odigrani 13. potezi črnega.

Pogled na šahovnico na videz ni nič kaj nevaren za črnega, ki je vzel žrtvovanega kmeta na polju f5 in si s tem oslabil diagonalo a2-g8, na kateri se bo v nadaljevanju odvijala borba na šahovnici. Že prvi odgovor belega **14.Df7:++!** žrtev dame za kmeta, ki zagotovo deluje na

nasprotnika kot „strela z jasnega“ in razkrije vse slabosti črne pozicije. Po izsiljenem **14...Kf7:**

sledi **15.Lc4+ Te6** Za damo je beli že dobil trdnjavo in nevaren napad. Na **15...Ke7 16.Sf5:** mat, prav tako je črni matiran po **15...Kg6 16.h5** mat.

16.Se6: Da5 17.Sc7+ Ke7 18.S3d6+ V igro prihaja še drugi beli skakač in črnemu kralju ni lahko. **18...Kd8**

19.Se6+ Beli več pričakuje od aktivnega skakača, kot pa da bi vzel trdnjavo na polju a8. **19...Ke8 20.Ld2 Da4 21.Lb3 De4:** Črna dama nima dobrega umika in odločitev, da se izpostavi na odprti e liniji gre le v prid belemu. **22.Thel Tb8 23.Te4: f34 24.Tf1** Tudi po navideznem materialnem ravnotežju ima beli na šahovnici še vedno bolj aktivne figure. **24...**

See5 25.Lb4 Sedaj pa še grožnje po črni diagonalni a3-f8. **25...Sf3 26.Sdc7+ Ke7 27.Tdl Sc5 28.Sc5: a5** Na **28...dc5** sledi **29.Lc5: mat. 29.S5a6** Črnemu grozi mat na d6 ali pa izguba trdnjave, zato mora vzeti lovca na polju b4. **29...ab4 30.Sb8: Sh4: 31.Sb5 Lg4 32.Td6: e3** Zakić je mirno vzel kmeta na polju d6 in že prične spletati matno mrežo črnemu kralju. Prosti črni kmet na e liniji belemu ni nevaren. **33.Tb6 e2 34.Tb7:+** in črni se je pred forsiranim matom vdal!

Na **34...Ke8** sledi **35.Lf7+ Kd8 36.Sc6+ Ke8 37.Tc7** mat. Tudi v zadnjem napadu je odločilen udarec črnemu zadal belopoljni lovec na diagonalni a2-g8!

Harald Wolte na poti do zmage

Turnir za šahovski pokal šolarjev še ni odločen

Predzadnje kolo tekmovanja za šahovski pokal šolarjev spodnje Koroške v nedeljo pri Miklavžu v Bilčovsu je minilo brez presenečenj.

Vodeča brata Harald in Hans-Christian Wolte (glavna šola Dobrla vas) sta svoji

partiji dobila in imata zdaj celo točko prednosti pred zasledovalcema Aleksandrom Lukanom in Markom Gallobom, ki sta med seboj remizirala in s tem ohranila možnost za prvo mesto.

Skupina mladih šahistov je narasla že na 40 šolarjev, saj zanimanje za šolarski pokal nenehno narašča. Svojo prvo partijo je igral in zmagal tudi Štefan Amrusch, sin igralca prvega moštva SŠZ Carimpex dr.

Jozija Amruscha. Izmed tekmovalcev ZG za Slovence je v tem 6. kolu zmagala edinole Dunja Lukan, ki ima zdaj, prav tako kot Boris Gallob idr., 4 točke. Boris je dobro zaigral proti Haraldu Wolteju, a je na koncu vendar moral kloniti.